

یادداشت

غیبت در سنجه جهانی

(بخش آخر)

حال اگر نام کشوری در این نقشه نباشد، آیا این غیبت بی‌اثر است؟ یا خود به یک سیگنال تبدیل می‌شود؟ در ادبیات اقتصاد اطلاعات، نبود داده اغلب به معنای افزایش ریسک تعبیر می‌شود سرمایه‌گذار میان «ریسک قابل سنجش» و «ریسک نامعلوم» تمایز می‌گذارد و معمولاً نومی را برهنه‌تر می‌داند. غیبت ایران در گزارش آمارهای کسبوکار، صرفاً نبود رتبه نیست؛ نبود روایت رسمی از کیفیت محیط کسبوکار است. این غیبت، هزینه سرمایه را افزایش می‌دهد، نرخ تنزیل پروژه‌ها را بالا می‌برد و وفق تصمیم‌گیری را کوتاه می‌کند. آیا اقتصاد ایران در شرایطی که بیش از هر زمان دیگر نیازمند سرمایه‌گذاری مولد است، می‌تواند چنین هزینه پنهانی را تاندیه بگیرد؟

سیگنال سرمایه‌ها: نگاه ناآشنا به اقتصاد کلان
گزارش‌های B-READY نشان می‌دهد که میان استیازهایی این شاخص و شاخص‌های کلان نظیر تولید ناخالص داخلی سرانه و جریان سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی، رابطه مثبت و معنادار وجود دارد. این بدان معناست که کیفیت محیط کسبوکار، صرفاً یک موضوع آمار یا حقوقی نیست؛ متغیری است مؤثر در معادله رشد بهره‌وری و اشتغال در جهانی که شاخص‌های حکمرانی اقتصادی به متغیرهای اثرگذار در مدل‌های ارزیابی ریسک سرمایه‌گذاری تبدیل شده‌اند. غیبت از این شاخص تنها بی‌اثری نیست، بلکه کاهش استیازه اعتباری ضمنی یک اقتصاد تلقی می‌شود. برای پیکار میان شاخص‌های نامالکتر سرعت ثبت شرکت، کیفیت زیرساخت، کارآمدی نظام مالیاتی و قابلیت اجرای قرارداد است. برای اقتصاد کلان، این شاخص نمایانگر ظرفیت جذب سرمایه، توان رقابت‌پذیری و قابلیت پیوند با زنجیره‌های ارزش جهانی است. پرسش اساسی این است: آیا می‌توان به‌طور جدی سرمایه‌های خارجی به اقتصاد وارد شود که در مهم‌ترین چارچوب ارزیابی محیط کسبوکار جهان حضور نداشته؟ و آیا سرمایه‌گذار داخلی، در فضایی که در نظام مقایسه جهانی سنجیده نمی‌شود، افت بلندمدت خواهد داشت یا احتیاط کاذب تا زمانیکه رتبه‌ها را خواهد گرفت؟

رقابت‌متفقانه: همسایگان در میدان ایران در حاشیه؟
بسیاری از همسایگان ایران و اقتصادهای منطقه در چارچوب B-READY حضور فعال دارند و به‌طور رسمی در نظام ارزیابی بانک جهانی سنجیده می‌شوند. در منطقه‌ای که رقابت برای جذب سرمایه، فناوری و استارت‌آپ شرکت‌های چندملیتی روزبه‌روز فشرده‌تر می‌شود، حضور در این چارچوب به‌منزله تثبیت جایگاه در نقشه تصمیم سرمایه‌ها است. در چنین فضای سرمایه‌ها، نه بر مبنای همجاری جغرافیایی، بلکه بر پایه قابلیت سنجش و مقایسه تصمیم می‌گردند و این همان نقطه‌ای است که غیبت ایران به زبان رقابتی بدل می‌شود. سرمایه‌گذار منطقه‌ای با جهانی، هنگامی که میان کشور مقایسه می‌کند، به داده‌های رسمی و قابل اکتساب رجوع می‌کند. اگر دو کشور در گزارش حضور داشته باشند، سومی غایب باشد، انتخاب دشوار نخواهد بود. غیبت، خود پاسخ است؛ پاسخی خاموش اما قاطع. آیا می‌توان در رقابتی چنین فشرده، از گزارش‌های سنجش جهانی کناره گرفت و همچنان انتظار بیشتری داشت؟ آیا امکان رقابت‌متنظر با رتبه‌ها را خواهد ماند؟

زمان اقدام: فرصت محدود، هزینه تعلل
پروژه «آمارهای کسبوکار» در حال گسترش پوشش جهانی خود است و بنا دارد تا سال ۲۰۲۶ هفتاد و نه درصد از کشورهای در حال توسعه را پوشش دهد. این به معنای کاهش فرصت برای کشورهای در حال توسعه است. پرسش اساسی این است که در چنین شرایطی، اکنون زمان طراحی و تعریف حضور فعال است، نه زمان واکنش دیر هنگام در حکمرانی اقتصادی. «زمان» خود یک متغیر راهبردی است. تاخیر در پیوستن به نظام‌های سنجش جهانی، نه تنها ما را از مزایای مقایسه اصلاح محروم می‌کند، بلکه پیام بی‌تصمیمی و تعلل را به بیرون بخاره می‌کند. تصمیم‌هایی که به‌موقع وارد میدان می‌شوند، می‌توانند دستورکار اصلاحات را خود تنظیم کنند؛ اما آن‌هایی که دیر می‌رسند، تاخیر در چارچوبی از پیش تعیین‌شده حرکت خواهند کرد. تجربه اصلاحات اقتصادی در جهان نشان داده است که کشورهای که در لحظه‌های گزارش، از پیوستن به نظام‌های سنجش جهانی امتناع کردند، بعدها تاخیر شدند. با هزینه‌های چندبرابر و در شرایطی نامساعد وارد شدند. پرسش این نیست که آیا روزی باید وارد شد؛ پرسش این است که آیا آن روز را خود انتخاب می‌کنیم یا شرایط بر ما تحمیل خواهد کرد؟ آیا می‌توانیم روایت کیفیت محیط کسبوکار ایران را خود بنویسیم، یا آن را به برداشت‌های غیررسمی و قضاوت‌های بیرونی واگذار کنیم؟

فرجام سخن: حضور، نه انتخابی تشریفاتی، ضرورتی راهبردی
حضور در پروژه آمارهای کسبوکار، تشریفات آماری نیست؛ انتخابی راهبردی است. انتخاب میان دیدن شدن یا نادیده ماندن، میان مقایسه‌پذیری یا نادیده ماندن، میان سیگنال اعتماد یا پیام تردید اقتصاد ایران برای رشد پایدار، برای افزایش بهره‌وری، برای جذب سرمایه و برای بازسازی اعتماد، نیازمند گزارش‌های سنجش و روایت رسمی است. در جهانی که سرمایه به‌سوی شفافیت میل می‌کند، سکوت بهره‌رهنه است. پرسش دیگر این نیست که آیا این شاخص مهم است یا نه؛ پرسش این است که آیا می‌توان در مهم‌ترین گزارش محیط کسبوکار جهان غایب بود و انتظار حضور سرمایه داشت؟

پس، اگر صریح و صادقانه داده شود، خود راهبردی را آشکار خواهد کرد. اکنون زمان آن است که با تشکیل کارگروهی ملی و آغاز تعامل رسمی با بانک جهانی، حضور ایران در چارچوب «آمارهای کسبوکار» به صورت هدفمند طراحی شود؛ زیرا در میدان رقابت جهانی، غیبت به معنای سکوت نیست، به معنای حذف از مقایسه است و حذف از مقایسه، نخستین گام به سوی فراموش شدن در سطح عالی تصمیم سرمایه است.

کیوان کاشفی - عضو هیات رئیسه اتاق ایران
Alborzpayam@gmail.com

سبد معیشت کارگران و چالش تعیین دستمزد ۱۴۰۵

پیام آشنا گزارش می‌دهد

ShahraraNews

و حداقل دستمزد است. دامها نشان می‌دهد که هزینه‌های زندگی و تورم واقعی در بسیاری از بخش‌ها سریع‌تر از افزایش دستمزدها حرکت کرده‌اند. وضعیتی که به گسترش ناراضیانی میان کارگران و جامعه تجلی شده است. در چنین شرایطی، تعیین دستمزد سال آینده باید در چارچوبی واقع‌بینانه انجام شود که هم سرمایه اجتماعی را تقویت کند و هم از فشار بی‌رویه بر تولید جلوگیری نماید.

توازن عدالت و ثبات اقتصادی
تصمیم نهایی در مورد حداقل دستمزد ۱۴۰۵ از موفقی برای توانایی سیاست‌گذاری اقتصادی کشور خواهد بود. از موفقی که نشان می‌دهد آیا می‌توان میان عدالت معیشتی برای کارگران و کاهش هزینه‌های تولید، می‌تواند هزینه تمام شده کالا و خدمات را افزایش دهد و توان رقابتی بتکلیفها را تضعیف کند. از سوی دیگر، فشار بر تولید می‌تواند پیامدهای همچون تعدیل نیروی کار، ریزش تولیدات و اشتغال غیررسمی را تشدید کند.

پیوند میان تورم، سبد معیشت و سیاست‌گذاری
آنچه مذاکرات مذبذبه را پیچیده‌تر می‌کند، ارتباط نزدیکی میان تورم عمومی، هزینه سبد معیشت

شود و از گسترش فقر و بی‌بهره‌ی خانوار جلوگیری شود.
تجزیه و تحلیل افزایش ۴۵ درصدی حداقل دستمزد در سال گذشته نیز شورای عالی کار به‌مطابق کاهش اثرات تورم بر زندگی کارگران، افزایش ۴۵ درصدی حداقل دستمزد برای سال ۱۴۰۴ را تصویب کرد. تصمیمی که رسانه‌های رسمی آن را اقدامی در جهت کاهش فشار اقتصادی توصیف کردند.
با این حال، تحلیل‌ها و گزارش‌ها نشان دادند که این افزایش، هرچند اسمی قابل توجه بود، به دلیل رشد سریع هزینه‌ها و ادامه کاهش قدرت خرید، نتوانست فاصله قابل توجه معیشتی را بر کند. نمایندگان کارگری و برخی تحلیلگران اقتصادی تأکید داشتند که حتی با همین افزایش دستمزد واقعی کارگران با توجه به نرخ تورم و هزینه‌های روزمره هنوز در سطح پایین و ناگافی باقی مانده

پارک علم و فناوری البرز، الگوی موفق توسعه زیست‌بوم نوآوری کشور

دانش‌پژنان اعلام می‌دارد و انتظار می‌رود حمایت‌های لازم برای تداوم این مسیر سازنده از سوی معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌پژنان ریاست‌جمهوری صورت پذیرد. طاهری‌نیا همچنین رویکرد هم‌افزایانه و تحولی مدیریت پارک علم و فناوری البرز و کارکنان این مجموعه را نمونه‌ای موفق از اجرای استاد بالادستی کشور در حوزه اقتصاد دانش‌پژنان دانسته و تأکید کرده است: تلاش‌ها و خدمات این مجموعه ارزشمند، نقش مهمی در ارتقای زیست‌بوم نوآوری و تقویت جایگاه استان البرز به‌عنوان یکی از قطب‌های علمی و صنعتی کشور ایفا می‌کند. این تقدیر رسمی، بار دیگر جایگاه پارک علم و فناوری البرز را به‌عنوان یکی از نهادهای پیشرو و اثرگذار در توسعه فناوری، نوآوری و اقتصاد دانش‌پژنان کشور برجسته‌تر می‌سازد.

در ادامه این مکاتبه رسمی آمده است: ستاد علم و فناوری شورای عالی انقلاب فرهنگی مراتب قدردلی خود را از خدمات و همکاری تعامل مؤثر میان بخش خصوصی و نهادهای حاکمیتی است.

الزام ثبت نام در سامانه «پلیس من» برای فعالیت صنوف در ماه مبارک رمضان

فعالیت در این ایام نخواهد بود. در صورت مشاهده فعالیت غیرقانونی، طبق مقررات با واحد صنفی متخلف برخورد خواهد شد. خاتمی در پایان رویکرد اتاق اصناف را حمایتی دانست و گفت دیدگاه مجموعه بازرسی و نظارت اتاق اصناف حمایت از کسبه و صنوف قانون‌مدار است و همکاران ما در راستای تسهیل امور و رفع موانع، نهایت همکاری را با متقاضیان فعالیت قانونی خواهند داشت. گفتنی است بر اساس دستورالعمل‌های سراسری، سامانه «پلیس من» به نشانی police-manir به‌عنوان درگاه اصلی دریافت و پیگیری درخواست‌های صنوف در ماه مبارک رمضان تعیین شده است.

ارائه دهند پس از بررسی درخواست اتحادیه مربوطه نامه تقاضا را صادر می‌کند و متقاضی موظف است این نامه را در سامانه پلیس من بارگذاری کند.
وی افزود: پس از بررسی در اتاق اصناف و تأیید نهایی توسط اداره نظارت بر اماکن عمومی در سامانه متقاضیان برای مهر و تأیید نهایی باید به اتاق اصناف مرکز استان البرز مراجعه کنند.
خاتمی با بیان اینکه نصب نامه تأییدشده در محل واحد صنفی الزامی است، تصریح کرد: نصب این مجوز در معرض دید عموم، هم به مردم اطمینان می‌دهد هم واحد صنفی یا اخذ مجوزهای قانونی در

ایران خشک شد. از بس که آب ندارد.

کیوان کاشفی - عضو هیات رئیسه اتاق ایران
Alborzpayam@gmail.com